

Cyklozaměstnavatelé v Česku 2020

nadace partnerství

Nadace Partnerství pomáhá lidem pečovat o životní prostředí. Poskytuje jim k tomu granty, odborné služby a inspiraci ze zahraničí. Podporuje kvalitní veřejná prostranství, zelené stavění, vzdělávání, zeleň ve městě i v krajině, zklidňování dopravy, šetrnou turistiku a ochranu přírody. Každoročně vyhledává oblíbenou celostátní anketu Strom roku, založila tradici Festivalu otevřených sklepů, v Brně postavila vzdělávací centrum Otevřená zahrada určené pro environmentální vzdělávání žáků škol, dospělých i studentů univerzit.

WWW.NADACEPARTNERSTVI.CZ

AUTOMAT

AutoMat, z. s., prosazuje lepší prostředí pro kvalitní život ve městě. Podporuje veřejnou, pěší a cyklistickou dopravu i rozumné používání aut. Přináší inspiraci z evropských metropolí a aktivizuje lidi k pozitivní proměně ulic a veřejného prostoru. Dohlíží na politiky a efektivní využití veřejných peněz. Společně s vámi tvoří město, ve kterém se dobře žije.

Cyklozaměstnavatelé v Česku 2020

Autor: Michal Šindelář

Nadace Partnerství
Údolní 33, 602 00 Brno

Telefon: +420 733 286 101

E-mail: michal.sindelar@nap.cz

Obsah

1	Manažerské shrnutí	4
2	O průzkumu.....	5
2.1	Kontext.....	5
2.2	Metodologie.....	6
3	Výsledky	8
3.1	Komunikace a propagace.....	8
3.2	Koordinace a organizace.....	10
3.3	Servis a provoz.....	11
3.4	Infrastruktura.....	13

1 Manažerské shrnutí

Průzkum Cyklozaměstnavatelé v Česku 2020 je založen na odpovědích zaměstnanců z 429 unikátních pracovišť, které se zúčastnily výzvy Do práce na kole. Patří mezi ně malé, střední a velké firmy, ministerstva, výzkumné instituce, městské a krajské úřady a další. Zaměstnanci odpovídali celkem na 23 otázek pokrývajících čtyři oblasti podpory cyklodopravy na pracovišti.

Firmy podporující své zaměstnance nejčastěji sází na zajištění kvalitního a bezpečného parkování jízdních kol. 81 % firem nabízí zastřešené stání pro kola, 79 % firem nabízí stání pro kola bezprostředně u vchodu firmy anebo blíže než parkování pro automobily, 76 % firem má bezbariérový přístup k parkování kol. V zabezpečení jízdních kol firmy volí fyzicky chráněný prostor jako kolárnu nebo klec (64 % firem), přístup ke kolům pouze přes zaměstnanecký čip (62 %), kamerový dohled (59 %) a instalaci bezpečnostních stojanů, které umožňují uzamknout kolo za rám a zároveň za jedno z kol (53 %).

Po dojezdu do zaměstnání mají pracovníci v 89 % firem k dispozici sprchy a v 72 % firem šatny. Využít nějakou podporovanou formu sušení oblečení mohou lidé na 32 % pracovištích. Více než polovina firem (52 %) podporuje cyklodopravu i finančně skrze investice do zařízení, úhradu startovního do výzvy Do práce na kole či nákup odměn. Firmy motivují zaměstnance k dojíždění na kole skrze firemní cyklovýlet (48 % firem), vnitrofiremní rozšíření výzvy Do práce na kole a vyhlásování firemních výsledků (39 %) nebo poskytováním drobných odměn (28 %). Téměř každá pátá firma (18 %) má k dispozici cyklonářadí pro zaměstnance a každá desátá nabízí i firemní kola (11 %).

Na menších pracovištích do velikosti 50 zaměstnanců a méně najdeme cyklonářadí ve čtvrtině případů (25 %), zatímco u velkých firem je to až každé osmé pracoviště (12 %). Stejně tak menší pracoviště mírně častěji pořádají firemní cyklovýlety než velké firmy. Velké firmy naopak více systematicky propagují cyklodopravu skrze newslettery, odměny a vnitrofiremní soutěže. Velké firmy mají také častěji lépe zabezpečené stání pro kola. A jsou to také velké firmy, které mají podporu cyklodopravy provázanou s nějakou formou strategického plánování (19 % velkých firem oproti 7 % středních a malých firem).

2 O průzkumu

2.1 Kontext

Do práce na kole je týmová výzva pro každého, kdo sestaví tým o 2-5 členech, a pravidelně spolu s kolegy a kolegyněmi dojíždí během května do práce na kole, na jiném bezmotorovém prostředku nebo chodí pěšky či běhá. V rámci výzvy se účastníci mohou zapojit hned do několika soutěžních kategorií zaměřených na pravidelnost, počet ujetých či uběhnutých kilometrů aj. Firmy mohou bojovat o titul Cyklozaměstnavatel roku. Hlavním cílem výzvy je přilákat hravou formou obyvatele měst a zaměstnance k tomu, aby alespoň na měsíc nechali auto doma a zkusili se dopravovat do práce na vlastní pohon. Smyslem Do práce na kole je totiž také přesvědčit zaměstnavatele, aby svým bezmotorově se dopravujícím zaměstnancům vytvořili potřebné zázemí (stojany, sprchy, šatny...). Celostátním organizátorem výzvy je AutoMat, z.s.

Cyklozaměstnavatel roku je soutěžní kategorií v rámci výzvy Do práce na kole. Soutěž podporuje firmy ve zlepšování podmínek pro dojíždění zaměstnanců na kole. V každém soutěžním městě zapojeném do výzvy Do práce na kole místní koordinátor vyhláší vítězného Cyklozaměstnavatele roku, zároveň je vyhlášován i celostátní Cyklozaměstnavatel roku. Od roku 2020 je anketa, kterou vyplňují zaměstnanci firem, věcně sjednocená s evropským standardem. Odborným garantem soutěže Cyklozaměstnavatele roku je Nadace Partnerství.

Certifikovaný cyklozaměstnavatel je evropský standard pro firmy, které vylepšují podmínky na pracovišti a pomáhají svým zaměstnancům ke snadnějšímu dojíždění na kole. Zlatý, stříbrný nebo bronzový certifikát firma získá po auditu. Certifikované firmy získávají slevy na samoobslužné servisní stojany od firmy Cyklohub a slevu na aplikaci pro firemní carpooling HitchMe. Certifikaci v Česku koordinuje Nadace Partnerství. Vyzkoušejte certifikaci online na webu <https://www.cyklozamestnavatel.cz/>.

2.2 Metodologie

Průzkum mapující podmínky pro dojíždění do práce na kole v českých firmách proběhl v rámci výzvy Do práce na kole. V soutěžní kategorii Cyklozaměstnavatel roku zaměstnanci firem měli možnost vyplnit anketu mapující podmínky na jejich pracovišti usnadňující dojíždění na kole. V anketě se sešly platné odpovědi za celkem 429 unikátních firem ze 46 měst. Firmy, které se prostřednictvím svých zaměstnanců, zapojily do ankety, představují specifickou množinu českých zaměstnavatelů. Anketa probíhá v rámci výzvy Do práce na kole, proto jsou v anketě zastoupeny pouze firmy, které se skrze své zaměstnance účastní Do práce na kole. Lze předpokládat, že výsledky v této zprávě budou spíše zobecnitelné primárně na firmy, které do nějaké míry již podporují své zaměstnance v dojíždění na kole.

Zúčastněné firmy podle měst

	Počet	Podíl
Praha	108	25%
Brno	56	13%
Ostrava	28	7%
Plzeň	26	6%
Olomouc	18	4%
Pardubice	15	3%
Zlín	14	3%
České Budějovice	13	3%
Hradec Králové	13	3%
Ústí nad Labem	11	3%
Valašské Meziříčí	10	2%
Jihlava	8	2%
Třebíč	8	2%
Hranice	7	2%
Jindřichův Hradec	7	2%
Otrokovice	7	2%
Louny	6	1%
Liberec	5	1%
Nové Město nad Metují	5	1%
Příbram	5	1%
Rychnov nad Kněžnou	5	1%
ostatní města	54	13%
celkem	429	100%

Mezi firmami v anketě převládají velké firmy s více než 251 zaměstnanci, které tvoří 39 % odpovědí, následovány jsou středními firmami s 51 až 250 zaměstnanci, které tvoří 33 % odpovědí. Malé firmy o maximální velikosti 50 zaměstnanců tvoří 28 % odpovědí.

Firmy podle velikosti		
	Počet	Podíl
malá firma (50 a méně zaměstnanců)	121	28%
střední firma (51 až 250 zaměstnanců)	141	33%
velká firma (251 a více zaměstnanců)	167	39%
celkem	429	100%

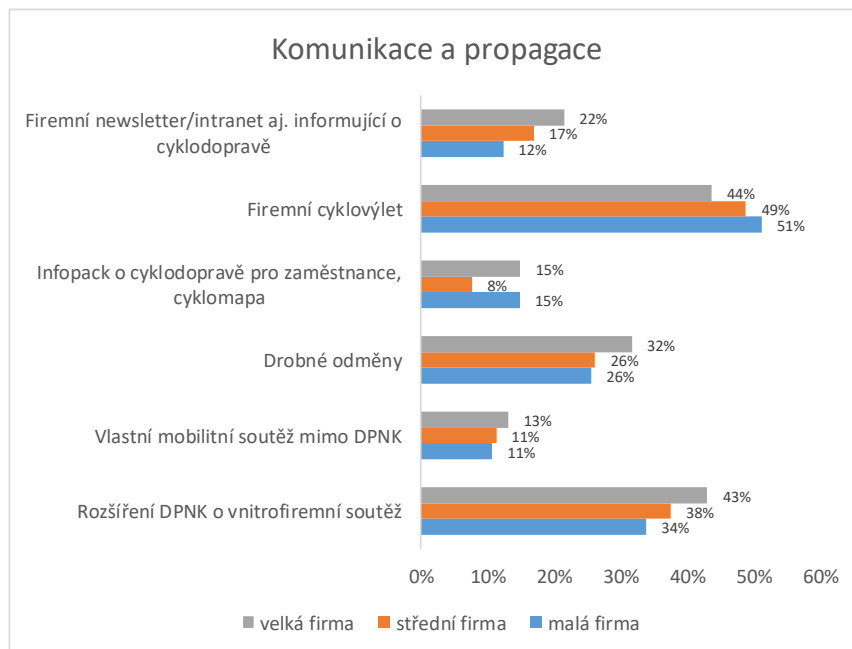
3 Výsledky

3.1 Komunikace a propagace

Polovina firem využívá možnost firemního cyklovýletu nejen jako formu propagace jízdního kola ve firmě, ale také jako formu teambuildingu. Mezi firmami (39 %) je populární také možnost využít vnitrofiremní soutěže v rámci Do práce na kole a ocenit tak například týmy podle pravidelnosti. Více než čtvrtina firem (28 %) motivuje zaměstnance k dojíždění na kole drobnými odměnami.

Oblast	Kritérium	Znění položky dotazníku	Ano	Ne	
Komunikace a propagace	1.1	Rozšíření DPNK o vnitrofiremní soutěž	Pořádáte vnitrofiremní soutěž jako rozšíření DPNK? Může se jednat o vyhlášení vítězného týmu, vytvoření vlastní soutěžní kategorie, ocenění nejaktivnějších zaměstnanců apod.	39%	61%
	1.2	Vlastní mobilní soutěž mimo DPNK	Pořádáte či se účastníte jiné mobilní soutěže než DPNK, která motivuje zaměstnance k udržitelné dopravě do práce?	12%	88%
	1.3	Drobné odměny	Odměňujete zaměstnance dojíždějící na kole drobnými dárky? Může se jednat o drobnosti na kolo, společnou cyklosnídani, slevový poukaz aj.	28%	72%
	1.4	Firemní cyklovýlet	Pořádáte ve firmě společný výlet na kole? Může se jednat o krátkou vyjížďku po práci i delší výlety.	48%	52%
	1.5	Infopack o cyklodopravě pro stávající a nové zaměstnance, cyklomapa	Máte pro stávající a nové zaměstnance informační materiál o možnostech dopravy do práce na kole případně zpracovanou cyklomapu okolí pracoviště? Materiál může obsahovat popis možných tras, kde si uložit kolo, jaké akce se ve firmě dějí; mapa může zobrazovat trasy, blízké servisy, místa, kam lze zajet na kole na oběd aj.	13%	87%
	1.6	Firemní newsletter/intranet/nástěnka informující o cyklodopravě	Informujete pravidelně zaměstnance o cyklodopravě vyhrazeným komunikačním kanálem? Může se jednat o pravidelný newsletter, sekci intranetu, channel na slacku, fyzickou nástěnku aj.	18%	83%

Firemní cyklovýlet najdeme častěji u malých firem (v 51 % případů) oproti velkým firmám (44 %). Jinak se v oblasti komunikace a propagace cyklodopravy více angažují velcí zaměstnavatelé nad 250 zaměstnanců, kteří častěji využívají firemní newsletter či intranet k informování o cyklodopravě, častěji využívají možnost vnitrofiremní soutěže a častěji mají pro své zaměstnance nachystané drobné odměny.

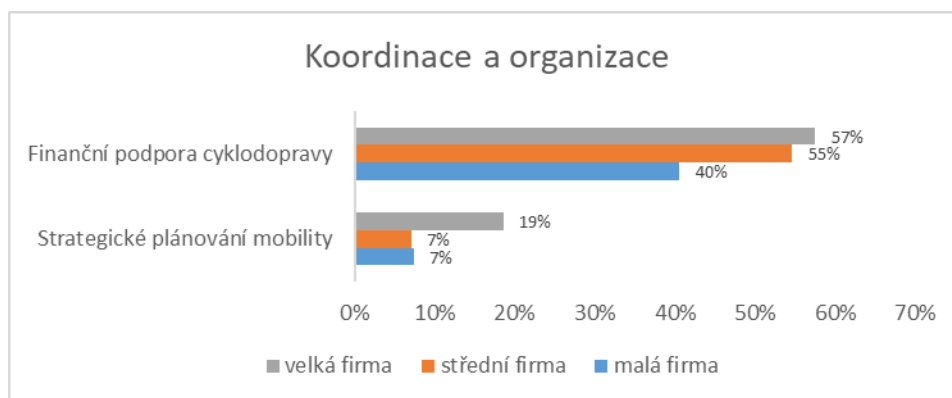

3.2 Koordinace a organizace

Dvě položky v oblasti koordinace a organizace hodnotí, do jaké míry firmy strategicky pracují s udržitelnou mobilitou zaměstnanců. Zatímco plánem mobility případně jinými cíli posilujícími udržitelnou mobilitu disponuje pouze 12 %, více než polovina z firem (52 %) alokuje finance na podporu cyklo dopravy. Firmy neváhají cyklo dopravu finančně podpořit, zdá se však, že vynaložené finance nejsou provázány se strategickým plánováním.

Oblast	Kritérium	Znění položky dotazníku	Ano	Ne
Koordinace a organizace	2.1	Strategické plánování mobility Má vaše firma zpracován plán mobility nebo stanoveny konkrétní cíle, čeho chce v udržitelné dopravě zaměstnanců dosáhnout? Může se jednat zvýšení podílu cest na kole, snížení počtu cest autem, zvýšení úspor CO2 v dopravě zaměstnanců aj.	12%	88%
	2.2	Finanční podpora cyklo dopravy Podporuje vaše firma finančně cyklo dopravu? Může se jednat o investice do zařízení (stojany, šatny...), úhradu startovního DPNK, nákup odměn, nákup služebních kol aj.	52%	48%

Mezi firmami najdeme finanční podporu cyklo dopravy častěji mezi středními a velkými firmami (55, resp. 57 % případů) než u menších firem (40 %). Strategické plánování mobility je potom doménou větších firem a to až v pětině případů, oproti 7 % u středních a malých firem.

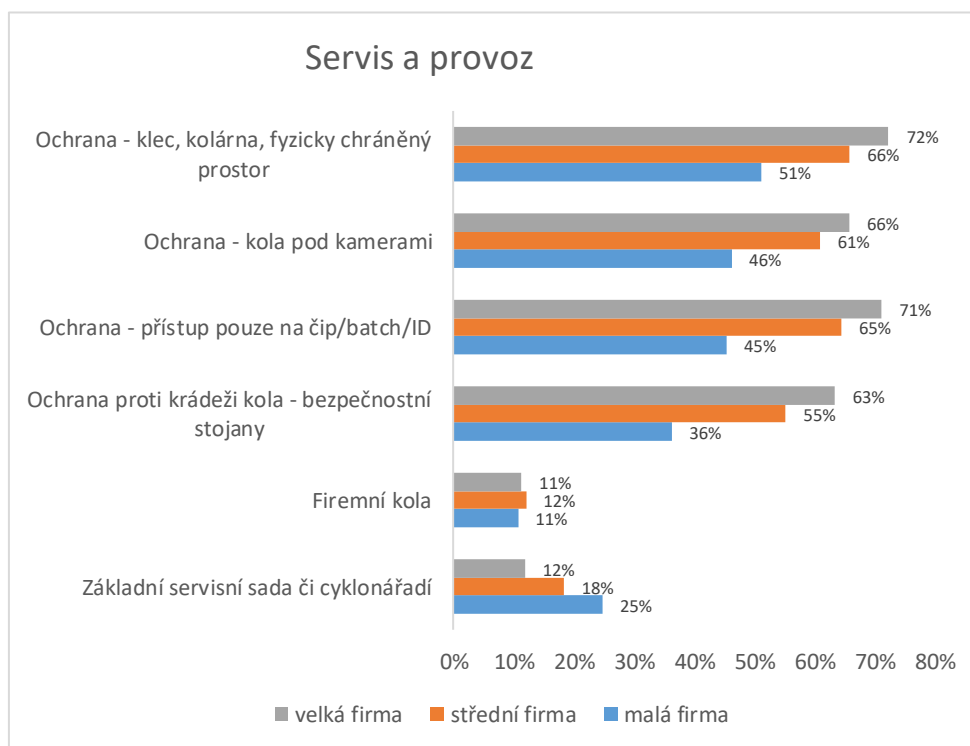

3.3 Servis a provoz

V rámci oblasti servis a provoz je hodnoceno zabezpečení jízdních kol a další provozní aspekty. Necelá pětina firem má k dispozici cyklonářadí a jedna desetina firem dokonce má k dispozici firemní kola pro cesty zaměstnanců. Pro zabezpečení jízdních kol firmy nejčastěji volí fyzicky chráněnou kolárnu (64 % firem) a dále přístup pouze na zaměstnanecký čip (62 %). 59 % firem nabízí kamerový dohled nad jízdními koly a více než polovina firem (53 %) disponuje bezpečnostními stojany na kola.

Oblast	Kritérium	Znění položky dotazníku	Ano	Ne	
Servis a provoz	3.1	Základní servisní sada v blízkosti parkoviště pro kola (nebo přímo na něm),	Máte k dispozici firemní sadu cyklonářadí nebo samoobslužný servisní stojan vybavený nářadím?	18%	82%
	3.2	Firemní kola	Máte k dispozici firemní jízdní kola pro cesty zaměstnanců?	11%	89%
	3.3	Ochrana proti krádeži kola - bezpečnostní stojany	Mají zaměstnanci k dispozici bezpečnostní stojany na kola (typicky tvaru obráceného U), ke kterému je možné zamknout ZÁROVEŇ rám i jedno z kol?	53%	47%
	3.4	Ochrana - přístup pouze na čip/batch/ID	Je parkování pro kola přístupné pouze skrze zaměstnanecký čip/batch/klíč? Může se jednat o kolárnu nebo i chráněný vstup do areálu firmy.	62%	38%
	3.5	Ochrana - kola pod kamerami	Je parkování pro kola chráněno kamerovým dohledem?	59%	41%
	3.6	Ochrana - klec, kolárna, fyzicky chráněný prostor	Je parkování chráněno ve vlastním fyzickém prostoru, například v kolárně, kleci, boxu apod.?	64%	36%

Všechny typy zabezpečení – kolárnu, přístup na čip, bezpečnostní kamery, bezpečnostní stojany – najdeme častěji u středních firem a nejčastěji u velkých firem nad 250 zaměstnanců. Lze předpokládat, že střední a velké firmy častěji disponují prostory, které mohou vyhradit pro zabezpečené uložení kol, zatímco malé firmy takovou možnost mají méně často. Malé firmy však ve čtvrtině případů nabízí zaměstnancům cyklonářadí, což je naopak méně časté u středních a velkých firem.

3.4 Infrastruktura

Oblast infrastruktury hodnotí, jaké fyzické podmínky a zařízení čekají zaměstnance na pracovišti. Devět z deseti firem má k dispozici sprchy pro zaměstnance, v sedmi z deseti firem mají dále zaměstnanci k dispozici šatny. Ve třetině případů mají firmy také sušárnu či možnost usušení oblečení.

79 % procent firem má umístěno parkování pro kola v bezprostřední blízkosti vchodu do firmy anebo blíže než parkovací místa pro automobily. 81 % procent firem nabízí zastřešení stání pro kola. Stání pro kola je v 76 % firem bezbariérově přístupné a v 69 % firem osvětlené. 68 % firem má zajištěnou kapacitu stání pro kola nejméně pro 5 % zaměstnanců. Necelá polovina firem (48 %) nabízí snadno přístupné stání pro kola i pro návštěvníky firmy.

Oblast	Kritérium	Znění položky dotazníku	Ano	Ne	
Infrastruktura	4.1	Parkovací místa pro kola v blízkosti vchodu (<20 m) nebo blíže než parkovací místa pro automobily	Jsou parkovací místa pro kola v bezprostřední blízkosti vchodu do firmy nebo blíže, než parkovací místa pro automobily?	79%	21%
	4.2	Minimální počet stání pro kola (nejméně 1 místo na 20 zaměstnanců)	Máte nejméně 1 plnohodnotné parkovací místo pro kolo na každých 20 zaměstnanců?	68%	32%
	4.3	Návštěvnická parkovací místa pro kola	Mají návštěvníci vaší firmy k dispozici bezprostředně přístupné stání pro kola či jasně dostupnou informaci, kde si mohou kolo uložit?	48%	52%
	4.4	Přístřešek pro kola (zastřešení parkování)	Je stání pro kola zastřešené? Může se jednat o přístřešek nebo umístění stání uvnitř budovy.	81%	19%
	4.5	Osvětlené parkování pro kola	Je stání pro kola osvětlené?	69%	31%
	4.6	Bezbariérový přístup k parkování pro kola	Je stání pro kola bezbariérově přístupné? Pro dosažení stojanů není potřeba překonávat žádnou výškovou překážku či jinou zábranu (např. závoru indukci reagující pouze na auta).	76%	24%
	4.7	Šatny	Máte k dispozici šatny pro převlečení, kde si můžete uschovat oblečení?	72%	28%
	4.8	Sprchy	Máte k dispozici sprchy?	89%	11%
	4.9	Sušárna na oblečení	Máte k dispozici sušárnu, sušičku nebo sušák na prádlo?	32%	68%

Sprchy najdeme téměř vždy ve středních a velkých firmách (93 % případů), většinou však i v malých firmách (80 %). Minimální parkovací kapacity pro kola alespoň pro 5 % zaměstnanců snadněji dosahují malé a střední firmy (zhruba v 75 % případů) než velké firmy (57 %).

